

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Mgr. P. B.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Uhlem, advokátem se sídlem Kořenského 15, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2019, č. j. 11 A 17/2019-53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Jádrem sporu v projednávané věci je zákonnost zásahu policie spočívajícího mj. ve zjišťování totožnosti žalobce s odkazem na § 63 odst. 2 písm. l) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky („zákon o Policii ČR“).

[2] Žalobce se žalobou domáhal určení, že pokyn žalovaného žalobci učiněný dne 27. 6. 2018 v dopoledních hodinách v Louce u Litvínova v prostoru nádraží, kterým bylo žalobci sděleno, aby prokázal svou totožnost, následný zásah spočívající v získání osobních údajů žalobce žalovaným, a na to navazující zásah spočívající v tom, že policie odepřela

sdělit žalobci důvody svého postupu a ani později tak neučinila, jsou nezákonné. Zároveň se domáhá náhrady nákladů řízení.

[3] Ke skutkovým okolnostem žalobce uvedl, že v období od 27. 6. 2018 do 1. 7. 2018 se hodlal účastnit akce Klimakemp 2018, kterou pořádalo hnutí Limity jsme my, z.s. Šlo o společensko-kulturní a environmentalistickou tradiční akci, která tento rok byla pořádána na louce u Louky u Litvínova. Jedná se o několikadenní aktivistickou, vzdělávací a kulturní událost, která je sama o sobě zcela v souladu s právem. V úterý 27. 6. 2018 cestoval žalobce vlakem do vlakové stanice Louka u Litvínova. V dopoledních hodinách z vlaku vystoupil a poté mu v prostoru nádraží dala přítomná hlídka policie pokyn, aby jí prokázal svou totožnost. Žalobce pokynu vyhověl a svou totožnost hlídce prokázal. Současně se ptal na důvody takového zjišťování totožnosti. Policista se odkázal na znění zákona o Policii ČR s uvedením konkrétního ustanovení, konkrétně § 63 odst. 2 písm. l), aniž by ovšem uvedl věcný důvod podřaditelný pod toto ustanovení. Žalobce výslovně požádal hlídku o to, aby mu pro případ, že jí brání nějaké důvody ke sdělení důvodů, sdělila tyto důvody později, až bránící důvody odpadnou. Na to hlídka sdělila, že mu nic víc neřekne. Následně po zjištění totožnosti, zapsání údajů z dokladů totožnosti do evidence policie, byl doklad žalobci vrácen a ten pokračoval dále v chůzi do místa, kam směřoval. Policie ani nikdy později nesdělila žalobci věcné důvody zjištění totožnosti, byť nepochybně znala jeho totožnost a byla při prvotním kontaktu s ním konfrontována se skutečností, že tyto důvody žalobce chce znát.

- [4] Za nezákonné považoval žalobce tyto skutečnosti:
- i. byl mu dán pokyn, aby prokázal svou totožnost,
 - ii. údaje o jeho totožnosti spojené s místem a časem výskytu a pravděpodobným účelem příjezdu do obce byly policií zaznamenány,
 - iii. skutečnost, že policie žalobci nesdělila, a to ani po případném odpadnutí důvodů, které tomu bránily, důvody postupu ad i.) a ii.).

Žalobce se pokynu pod bodem i.) podrobil, avšak to neznamená, že se jedná o zásah zákonný.

II. Posouzení věci městským soudem

[5] Městský soud v Praze („městský soud“) žalobu zamítl. Připustil, že výzvou k prokázání totožnosti k zásahu do práv žalobce došlo, avšak dospěl k závěru, že tento zásah nebyl nezákonný, neboť podmínky stanovené v § 63 odst. 2 písm. d) zákona o Policii ČR [poznámka NSS: správně § 63 odst. 2 písm. l) tohoto zákona] v projednávané věci byly splněny. Policie byla v den, kdy byl žalobce vyzván k prokázání totožnosti, na místě právě proto, aby zajistila pořádek v místě akce, tedy plnila úkoly dané policii zákonem, a to ochranu veřejného pořádku a majetku. Situaci, kdy byl žalobce vyzván k předložení dokladů totožnosti, je nutné posoudit v kontextu, že na území obce Louka u Litvínova a v jejím okolí probíhala ve dnech 27. 6. až 1. 7. 2018 akce Klimakemp 2018. Ta navazovala na obdobnou událost Klimakemp 2017, v jejímž průběhu docházelo k páčání protiprávního jednání právě ze strany některých účastníků.

[6] Tvrzeným účelem akce Klimakemp mělo být setkání osob za účelem prezentace myšlenek tzv. klimatické spravedlnosti, upozornění na rizika používání fosilních paliv, na

možnost využívání přírodních zdrojů, na důsledky změny klimatu apod. Podle soudu však nelze odhlédnout od skutečnosti, že se organizátoři akcí Klimakemp otevřeně hlásí k využívání metod tzv. přímé akce, kterou byla právě např. blokáda důlního zařízení v prostoru dolu Bílina, k níž došlo v rámci akce Klimakemp 2017. Z hlediska posouzení zákonnosti postupu policie v projednávané věci bylo zásadní skutečností to, že hnutí „Limity jsme my“, které je organizátorem akce Klimakemp a organizovalo i Klimakemp 2018, se k výše popsanému protiprávnímu jednání hlásilo. Navíc i v pozvánce na Klimakemp 2018 uvádělo, že k obdobným jednáním v rámci předmětné akce dojde znovu. Důvodem ke kontrole totožnosti žalobce tedy nebylo paušální konání jakési akce, neboť na základě zjištěných skutečností je patrné, že policie bezpečnostní akci prováděla ve vztahu k akci Klimakemp, což také příslušníci policie žalobci před zahájením kontroly sdělili. Důvodem pro provádění kontroly osob byly konkrétní poznatky, které policie k organizaci a průběhu akcí Klimakemp získala.

[7] Městský soud uvedl, že z předložených videonahrávek je patrné, že zasahující policisté žalobci důvod, pro který žádali předložení dokladů totožnosti, sdělili, neboť uvedli, že důvodem je činnost na úseku ochrany veřejného pořádku a majetku. Takto sdělený důvod lze vzhledem k okolnostem případu považovat za přiměřený vzniklé situaci. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal nezákonným zásah policie spočívající ve výzvě k prokázání totožnosti, dospěl k závěru, že ani žalobcem namítaný následný zásah spočívající v získání osobních údajů žalobce žalovaným není nezákonným.

III. Obsah kasační stížnosti

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

[9] Stěžovatel předně poukazuje na skutečnost, že žalobu původně podal proti jinému žalovanému (konkrétně organizační složce Policie České republiky). Poukázal na rozsudky správních soudů (mj. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2016, č. j. 10 As 236/2015-36, č. 3392/2016 Sb. NSS, a ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014-109), v nichž se řešila shodná otázka kontroly totožnosti, ale žalovaným bylo (v prvně odkazovaném případě) po celou dobu řízení Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje (a ve druhém odkazovaném případě) Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Krajský soud v Ústí nad Labem vyzval stěžovatele, aby změnil žalobu a označil žalovaného jinak. Žalobu následně postoupil Městskému soudu v Praze, který ji projednal a rozhodl o ní. Podle stěžovatele byl postup nižších soudů nesprávný a zatížený zmatečností, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti. Podle stěžovatele je současná situace, jejíž podstatou je skutečnost, že správní soudy projednávají jak žaloby proti policii, tak žaloby proti ministerstvu vnitra, přičemž tyto postupy někdy ob stojí a někdy nikoliv, nežádoucí.

[10] Stěžovatel dále uvádí, že se nedopustil žádného protiprávního jednání a nebyl individuální důvod se domnívat, že on sám osobně tak hodlá učinit. Hodlal se účastnit společensko-kulturně politické události, která byla sama o sobě legální. Historicky se

někteří účastníci této (opakované) akce dopustili koordinovaného protiprávního jednání, které mělo pouze přestupkovou úroveň – byl jím manifestační vstup do dolu a vyjádření protestu proti dolování uhlí. Městský soud nesprávně aproboval, že preventivní zjištění totožnosti jakékoliv osoby, která se měla legální opakované události účastnit, je v souladu s právem. Ustanovení § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR představuje zásah do citlivé informační autonomie jedince, který má jinak v zásadě právo, aby stát nekontroloval a nevidoval kde, kdy a proč se zrovna nachází. Každý orgán veřejné moci může užít své kompetence pouze v rámci své působnosti. To platí i pro policii „*při plnění jiného úkolu*“ ve smyslu citovaného ustanovení může užívat svou pravomoc pouze při plnění svých úkolů. Zbytek normativní věty odkazovaného ustanovení pak stěžovatel rozděluje do dvou samostatných částí, z nichž první zní: „*je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku*“, kdežto druhá část, na kterou se podmínka nezbytnosti vztahuje rovněž, zní „*nebo pro předcházení trestné činnosti*“.

[11] Podle stěžovatele je klíčové, že slovo předcházení se vztahuje pouze k *trestné činnosti*. Z provedeného dokazování a z tvrzení žalovaného je při tom zřejmé, že zde neexistoval ani stín podezření, že by někdo hodlal učinit cokoli, co by se jakkoliv blížilo trestnému jednání. Dlužno dodat, že v rámci akce Klimakemp 2017, která byla zdrojem obav policie, se nestal žádný trestný čin. Jestliže tedy citované ustanovení § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR umožňuje policii kontrolovat totožnost, aby předcházela trestné činnosti, neznamena to, že by totéž mohla činit bez dalšího ve vztahu k jednání přestupkovému. Stěžovatel sice připouští, že i první část normativu „*je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku*“ má smíšenou a částečně preventivní povahu. Ve vztahu k první části normativu lze však vést pochyby, zda by byly naplněny věcné podmínky ochrany zmíněných zájmů.

[12] Chráněné zájmy jsou tyto: „*ochrana bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku*“. Neoprávněný vstup do důlního nebo dobývacího místa je totiž přestupek, který pod danou kategorii chráněných zájmů rozhodně nespadá. Smyslem zákazu vstupu do dolu je ochrana plynulosti těžební činnosti. Osoba, která do dolu vstupuje, neohrožuje jiné osoby a ani jiný majetek. Pokud byl jako důkaz proveden záznam ze zásahu policie proti neoprávněnému vstupu do dolu, tak přestupníci se sice připoutávali (přichytávali) k těžebnímu stroji, ale nikoliv s cílem jej jakkoliv poškodit, to se ostatně ani nestalo. Je-li v blízkosti těžby neoprávněná osoba, je třeba těžbu z bezpečnostních důvodů zastavit, což bylo cílem protiprávního jednání. Jeho cílem nebylo poškodit majetek a užitá přestupková právní kvalifikace takový prvek protiprávnosti (ochrana majetku či osob) ani neobsahovala. Pod ochranou osob při tom nelze rozumět ochranu samotných přestupníků před případným zraněním způsobeným těžbou, protože každý má právo na sebe vědomě brát tato rizika, a vystavit se jim není samo o sobě protiprávní; rozměr protiprávnosti je dán souvisejícím ohrožením těžby. Bránění v těžbě pak nelze interpretovat jako ohrožení majetku, protože nevytěžená hornina ještě nemá majetkový status. Právo těžby je vymezeno územím a časová distribuce výtěžnosti nevstupuje do konečné majetkové bilance. Případná škoda vyvolaná přerušením těžby například v podobě vyplacené mzdy osobě na překážkách v práci nemá povahu poškození majetku, protože ten zůstává nepoškozen, a pod režim § 63 odst. 2 písm. l) tak přirozeně nespadá. Situaci v dole, který není veřejně přístupný, pak nelze podřadit ani pod ochranu veřejného pořádku. Neveřejnost přístupu, až přepočlivě

střeženou správcem dolu, pak umožňuje úvahu spíše o pořádku neveřejném, který srovnatelné zákonné ochrany nepožívá.

[13] Klíčové pak je, zda je splněna podmínka vyjádřená slovy „*je-li to nezbytné*“. Je totiž otázkou, jakého cíle je dosaženo tím, že policie zná totožnost jedné nebo více osob, které se účastní zcela legální akce, pokud zde existuje hypotetická možnost, že tato osoba se může účastnit páchání přestupku v budoucnu. Klimakempu se v roce 2018 účastnilo téměř tisíc osob a pouze zlomek z nich se později dopustil přestupku. Pokud se jej osoba, jejíž totožnost byla zjištěna při příjezdu na akci, nedopustí, je pro policii znalost její totožnosti zcela zbytečná. Pokud se jej dopustí, tak rovněž, protože totožnost může být zjištěna po samotném zásahu policie a zajištění těchto osob. Jak v roce 2017, tak v roce 2018 vnikly některé osoby (mimo organizaci pořadateli akce Klimakemp) do dolu, přičemž policie je okamžitě v řádu minut zajistila a odvezla na policejní služebnu, kde zjistila jejich totožnost. V souzené věci žalovaný netvrdil, natož doložil, jakého konkrétního účelu mělo být zjištěním totožnosti stěžovatele dosaženo. Celý problém je pak třeba nahlížet i ve světle obecnějších vztahů mezi občanem a státem. Předběžná plošná kontrola totožnosti osob, které se sjíždějí na legální politicky a společensky orientovanou akci, je totiž sama o sobě neslučitelná s právním státem a je výrazem praxe doby před rokem 1989, kdy kontrola totožnosti účastníků různých akcí měla sama o sobě disciplinační charakter, který je v právním státě nepřipustný.

[14] Samostatným bodem nezákonnosti je pak absence poučení o důvodu zásahu do práv. Soud aproboval zásah v podobě zamlčení důvodů s odkazem na existující (a podle stěžovatele nepřiléhavou) judikaturu, že postačí uvedení pouze zákonné kvalifikace bez náznaku věcného důvodu. Uvedení odkazu na nejobecnější ustanovení zákona o policii není ovšem sdělením důvodů, ale pouze popisem právní normy.

IV. Vyjádření žalovaného

[15] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti předně poukázal na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu, která již vyřešila otázku jeho pasivní legitimace (viz např. rozsudek NSS ze dne 31. 10 2018, č. j. 2 As 256/2018-25, nebo usnesení NSS ze dne 13. 2. 2018, č. j. Nad 17/2018-28).

[16] Žalovaný zdůraznil, že postup Policie ČR se odvíjel od skutkových zjištění souvisejících s postupy organizátora akcí Klimakemp – spolku Limity jsme my – a dále od samotného jednání účastníků akce Klimakemp 2017, kde došlo ze strany 133 účastníků této akce k nezákonnému vstupu do prostoru dolu Bílina a k bloádě těžebního stroje a dalších důlních zařízení. Ačkoli protiprávní jednání účastníků v roce 2017 měla charakter přestupku, docházelo zejména v důsledku veřejného vystupování organizátora akce zároveň k ohrožení hodnot, jejichž ochranu ustanovení § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR předjímá. Policie při pokynu stěžovateli k prokázání totožnosti plnila zákonné úkoly plynoucí ze zjištěného ohrožení veřejného pořádku při konání předešlé akce Klimakemp 2018. V důsledku zjištěných a výše popsanych informací existovala odůvodněná nezbytnost zjistit v bezprostřední blízkosti místa konání této akce totožnost více osob, a to včetně stěžovatele.

[17] Jedním ze základních pojmových znaků veřejného pořádku je dodržování právních norem. Pokud organizátor akce sám veřejně nejen že vyjadřuje podporu protiprávním jednáním, ke kterým v průběhu jím pořádané akce dochází, ale navíc takové protiprávní jednání prezentuje jako hlavní podstatu a náplň celé následující akce, lze takové vystupování organizátora jednoznačně vnímat jako jednání významně ohrožující veřejný pořádek, jehož ochrana je zákonným úkolem policie. V tomto smyslu rozhodně nelze považovat za zbytečné, jak uvádí stěžovatel v kasační stížnosti, když policie provádí kontrolu totožnosti v okolí akce, u které lze z konkrétních a odůvodněných zjištění očekávat, že v rámci ní má, dle jasně uváděného prohlášení organizátora, ze strany účastníků opětovně docházet k protiprávnímu jednání.

[18] Žalovaný nesouhlasí ani s tvrzenou nezákonností zásahu policie spočívající v absenci poučení o důvodu zásahu do práv stěžovatele. Policista se v rámci odůvodnění svého postupu neomezil pouze na právní důvody dle ustanovení § 63 odst. 2 písm. l) zákona o policii, ale dále konkretizoval svůj postup tak, že plněním jiného úkolu se v dané situaci rozumí ochrana bezpečnosti osob, veřejného pořádku a majetku. Podle žalovaného byl tedy postup Policie ČR plně v souladu se zákonem a míra konkrétnosti poučení jednoznačně umožňovala dovodit existenci některého ze zákonných důvodů dle ustanovení § 63 odst. 2 zákona o policii. Míra konkretizace poučení tedy byla zcela přiměřená danému úkonu a míře zásahu do žalobcových práv.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou, zastoupenou advokátem, a přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou zmatečností spočívající v nesprávném označení žalovaného orgánu.

[22] I když je pravdou, že ve stěžovatelem odkazovaných případech týkajících se kontroly totožnosti bylo v řízení o žalobě jako žalovaný označeno příslušné krajské ředitelství policie, případně Policie ČR (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 1. 2016, č. j. 10 As 236/2015-36, č. 3392/2016 Sb. NSS, a ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014-109), v odůvodnění těchto rozhodnutí se Nejvyšší správní soud otázkou pasivní žalobní legitimace nezabýval. Naproti tomu novější judikatura tuto otázku již adresně vyřešila. V rozsudku ze dne 31. 10. 2018, č. j. 2 As 256/2018-25, Nejvyšší správní soud uvedl: „*To, že policie v určitém případě vystupovala jako správní orgán, nikoliv jako bezpečnostní ozbrojený sbor, zpravidla vyplývá ze zákona, z něhož policie v daném případě odvozuje svou pravomoc konat. Za typickou situaci, kdy policie koná v pozici správního orgánu, lze označit postupy podle zákona o silničním provozu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č.j. 6 Aps 3/2011-63 č. 2603/2012 Sb. NSS) nebo podle zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2010, č.j. Nad 44/2010-36). Ve sporných*

případech je rozhodující převažující charakter určitého úkonu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2014, č.j. 2 As 35/2014-109).“ Z rozsudku lze dovodit, že pokud policie realizuje převážnou část úkonu postupy podle zákona o Policii ČR a plní-li působnost dle § 2 tohoto zákona, vystupuje ve své roli ozbrojeného bezpečnostního sboru dle § 1 zákona o Policii ČR, který neoznačuje policii za správní orgán (srov. rovněž rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 As 216/2016-92, č. 3599/2017 Sb. NSS, nebo ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016-79).

[23] V daném případě příslušníci policie provedli zákrok [kontrolu totožnosti podle § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR], při němž policie nebyla v postavení správního orgánu, nýbrž ve své základní „roli“ ve smyslu § 1 zákona o Policii ČR, tedy v postavení ozbrojeného bezpečnostního sboru (obdobně srov. rovněž rozsudek NSS ze dne 19. 9. 2018, č. j. 1 As 145/2018-57). Proto městský soud za žalovaného správně považoval pouze Ministerstvo vnitra (viz § 83 s. ř. s., část věty za středníkem, ve spojení s § 5 odst. 1 zákona o Policii České republiky).

[24] Stěžovatel dále nesouhlasí s právním posouzením městského soudu o zákonnosti žalobou napadeného zásahu.

[25] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že skutkový stav není mezi účastníky sporný. Stěžovatel byl vyzván příslušníky policie, aby prokázal svou totožnost. Stěžovatel pokynu vyhověl a svou totožnost hlídce prokázal. Současně se ptal na důvody takového zjištění totožnosti. Policista se odkázal na zákon o Policii ČR, konkrétně na § 63 odst. 2 písm. l) tohoto zákona, přičemž upřesnil, že se jedná o zajištění veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku. Stěžovatel požádal hlídku o to, aby mu pro případ, že jí brání nějaké důvody ke sdělení důvodů, sdělila tyto důvody později, až bránící důvody odpadnou. Na to hlídka sdělila, že mu nic víc neřekne. Následně po zjištění totožnosti, zapsání údajů z dokladů totožnosti do evidence policie, byl doklad stěžovateli vrácen.

[26] Pro posouzení zákonnosti zásahu spočívajícího ve výzvě k prokázání totožnosti osoby jsou rozhodná ustanovení § 63 odst. 1 a 2 zákona o Policii ČR, jež pro policii vytvářejí zákonný rámec pro zjišťování identity osob důležitých pro plnění jejich úkolů.

[27] Podle § 63 odst. 1 zákona o Policii ČR platí, že prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.

[28] Podle § 63 odst. 2 zákona o Policii ČR je policista oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu

- a) podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku,
- b) zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky,
- c) bezdůvodně se zdržující v bezprostřední blízkosti policií chráněného prostoru nebo v místě, z něhož lze tento prostor účinně ohrozit,
- d) od níž je požadováno vysvětlení,

- e) odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby,
- f) vstupující do policíí chráněného objektu nebo prostoru anebo do místa, kam je policistou zakázán vstup, nebo z tohoto objektu, prostoru anebo místa vycházející,
- g) která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodné podezření, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůžce násilím,
- h) zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo přestupku, k požáru anebo jiné mimořádné události,
- i) která má být předvedena na žádost příslušného orgánu podle jiného právního předpisu,
- j) která je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku,
- k) na žádost jiné osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem, jakož i osobu, která o prokázání totožnosti policistu žádá, a zjištěné osobní údaje předat osobě, která o prokázání totožnosti požádala, nebo
- l) *při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.*

[29] Z citovaného ustanovení je zřejmé, že § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR má v rámci uvedených podmínek obecnější charakter, neboť upravuje prokazování totožnosti při plnění jiného úkolu policie, než který je uveden v předchozích ustanoveních. Jde o tzv. zbytkovou klauzuli, což je ustanovení obecně používané z důvodu zachování přehlednosti právního předpisu, které zde normuje výkon pravomoci policie (zjišťovat totožnost) stejně ve výše výslovně nevyjmenovaných, ale obdobných situacích, za předpokladu, že policie plní svou základní funkci. *Jiným úkolem se rozumí zajištění činností a plnění úkolů policie dle § 2 zákona o Policii. Z jeho obsahu vyplývá, že policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).*

[30] Z předložených videonahrávek, které jsou součástí spisového materiálu a jejichž obsah provedl k důkazu městský soud, zcela vyplývá, že stěžovatel byl k prokázání totožnosti vyzván s odkazem na § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR. Policejní hlídka přitom k dotazu stěžovatele výslovně uvedla, že se jedná o zajištění veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku. V tomto ohledu je tak bezpředmětná ta část argumentace stěžovatele, která se týká té části ustanovení, podle které je kontrola totožnosti při plnění jiného úkolu možná z důvodu „*předcházení trestné činnosti*“. Ani policisté, kteří k předložení průkazu totožnosti stěžovatele vyzvali, na tuto část citovaného ustanovení neodkazovali.

[31] Nejvyšší správní soud přitom souhlasí se závěrem městského soudu, že v projednávané věci důvodem ke kontrole totožnosti stěžovatele nebylo paušální konání jakési nekonkrétní akce. Naopak na základě zjištěných skutečností je zcela zřejmé, že policie bezpečnostní akci prováděla ve vztahu k akci Klimakemp 2018. Důvodem pro provádění kontroly osob přitom byly konkrétní poznatky, které policie k organizaci a průběhu akcí Klimakemp získala a které žalovaný předložil městskému soudu k důkazu. Policie byla v den, kdy byl stěžovatel vyzván k prokázání totožnosti, na místě právě proto, aby zajistila pořádek v místě akce, tedy plnila úkoly dané policii zákonem, a to ochranu

veřejného pořádku, bezpečnost osob a majetku. Policie působí (mimo jiné svou přítomností a výkonem uvedené pravomoci) jednak k zachování (udržení) veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku, jednak v případě ohrožení či narušení těchto chráněných zájmů k jejich znovuoobnovení, včetně zjištění a prokázání případné odpovědnosti osob, které se na narušení podílely.

[32] Jak správně poukázal již městský soud, situaci, kdy byl stěžovatel vyzván k předložení dokladů totožnosti, je nutné posoudit v kontextu, že na území obce Louka u Litvínova a v jejím okolí probíhala ve dnech 27. 6. až 1. 7. 2018 akce Klimakemp 2018, která navazovala na obdobnou událost Klimakemp 2017, v jejímž průběhu docházelo k páchání protiprávního jednání právě ze strany některých účastníků této akce. Tyto osoby se svým jednáním na minulém ročníku akce dopustily přestupkového jednání na úseku ochrany a využití nerostného bohatství podle tehdy účinného § 39 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Zároveň opakovaně neuposlechly výzev policie k opuštění od protiprávního jednání, čímž se dopustily též přestupku podle tehdy účinného § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Obnova veřejného pořádku představovala s ohledem na charakter místa pro všechny zúčastněné policejní složky časově i logisticky náročnou činnost. V daném kontextu je tedy logické, že se policie v následujícím roce snažila učinit vše pro to, aby zabránila vzniku škod na majetku. Z tohoto důvodu proto probíhalo i v roce 2018 na území Ústeckého kraje bezpečnostní opatření policie, jehož úkolem bylo ochranu bezpečnosti majetku, osob i veřejného pořádku řádně zajistit.

[33] Ačkoli soud nijak nezpochybňuje legálnost a jistý společenský přesah akcí Klimakemp jako celku, nelze na základě výše uvedených informací a dalších zjištění (odkaz na přímé akce, občanskou neposlušnost v pozvánce na akci, jakož i na webových stránkách organizátora akce) nebrat v potaz také rizika, která byla s tímto druhem akce bezprostředně spjatá, a zákonné povinnosti, které policii ukládají vůči takovému ohrožení chráněných hodnot v rámci jí svěřených pravomocí vystupovat. Stěžovatel ostatně sám připouští, že i první část normativu v § 63 odst. 2 písm. l) zákona o Policii ČR „*je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku*“ má smíšenou a částečně preventivní povahu. Stěžovatel se snaží s takřka chirurgickou přesností dovodit, že v tomto ustanovení citované hodnoty nebyly v dané situaci ohroženy. To však vyvrací v řízení zjištěné skutečnosti týkající se přestupkové činnosti na předešlé akci Klimakemp 2017, jakož i výše uvedená zjištění týkající se organizační přípravy Klimakemp 2018, jimiž policie disponovala a z nichž vyplývalo riziko opakování protiprávního jednání účastníků akce.

[34] I když Nejvyšší správní soud nijak nezpochybňuje tvrzený záměr stěžovatele účastnit se toliko společensko-kulturní a vzdělávací části akce Klimakemp, lze souhlasit se závěrem městského soudu, že v případě, že se stěžovatel rozhodl účastnit akce, v rámci jejíhož předchozího ročníku došlo k tak rozsáhlému porušování povinností ze strany účastníků akce, jak soud uvedl výše, musel být srozuměn s tím, že může dojít k omezujícímu zásahu či opatření, které bude policie provádět v rámci své činnosti, při které plní úkoly směřující k předcházení trestné činnosti, k ochraně veřejného pořádku, případně při předcházení porušování jiných povinností. V rámci této své činnosti může policie činit i úkony, které nemusí být pro účastníka této akce, tedy ani pro stěžovatele,

zcela příjemné a komfortní a mohou pro něj představovat omezení jeho práv, která však přesto nejsou v rozporu se zákonem.

VI. Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[36] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. února 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu